

В тази групова общност действа вътрешносъдебен орган - "сватос". При наличие на брачен или икономически конфликт се събират всички: "Хайде да се съберем, да се разберем" /"Ай те кидинявас, те хайкяраса-ме"/. Правото е на този, който е по-силен. Кълнат се с думите: "Ако съм направил това и това - да умра". Спорещите вземат хляб, вдигат го високо нагоре, разчупват го и го хвърлят зад гърба си. Така символично загърбват спора и се помиряват. Не се намесват в спорове или когато се бият цигани от други групи. При "тракийските" калайджии няма старейшина, а в семейството или при няколкото фамилии, живеещи заедно, тази роля принадлежи на най-възрастния мъж.

Ежедневието на циганите, независимо дали са чергарстващи или уседнали, е насочено към осигуряване прехраната и съществуването на семейството. "Циганите започват за работят щом проходим. Възрастните скитат, четат на ръка, калайдисват, плетат кошници или пък крадат най-вече, а ние децата гледаме шатрите..... Майка ми, стара циганка, казваше, че циганинът може да пропътува света без една пара в джоба си. Той може да научи стотина занаята, хиляди хитрини и милиони лъжи, изкусно натъпкани в главата му" пише в книгата си "Цигански живот" Джипси Петуленгро (ЦДИА, 526-к, 1, 1033). Циганите и циганките по свой начин високо ценят труда и занаятите. Изработват продукция, която лесно и бързо се разнася и продава на място от село в село, от град в град. По своему предприемчиви и действени, те бързо реагират на променящата се стопанска конюнктура и пазарни нужди.

Професионалната специализация на отделните цигански групи се запазва със столетия. Много от тях получават името си от занаята, който практикуват. Задълженията на мъжа и на жената са различни „Жените се

В катуна всеки се труди